

MONETAIR BELEID BIJ DE VIKINGEN

door Paul
Frentrop

Van monetair beleid heb ik geen verstand, dus ik weet niet of het verstandig is dat de Europese Centrale Bank de hoeveelheid geld vergroot om zo de economische groei te stimuleren. Maar van geschiedenis weet ik wel wat, en daarom kan ik u vertellen over een veel eerdere monetaire stimulans. Deze werd tussen ruwweg 800 en 1000 toegediend door de Vikingen.

Ook rond 800 was Europa goeddeels verenigd, kende het één munt en werd het bestuurd door een niet gekozen leider. Die heette Karel de Grote en was monetair gezien een bijzondere man. In tegenstelling tot de meeste heersers zorgde hij namelijk niet voor inflatie, maar maakte hij de munt sterker. In 793 bepaalde Karel dat de Frankische munt voortaan 1,7 in plaats van 1,4 gram zilver moest bevatten. Zilver was echter schaars in die tijd en lag voor het grootste deel opgeslagen in kerken en kloosters in de vorm van kelken, schalen en ander serviesgoed, zodat er nauwelijks edelmetaal over was om de handel te financieren.

De Vikingen losten dit probleem op. Eerst trokken ze via de Russische rivieren naar het zuiden, waar ze de onderdanen van de kalief van Bagdad slaven en bont leverden, in ruil voor zilveren dirhams. Deze Arabische munten worden nog steeds in Zweden gevonden. Een tweede monetaire stimulans gaven de Vikingen toen na de dood van Karel de Grote het Frankische rijk intern verdeeld raakte. De Vikingen vielen langs kusten en rivieren West Europa binnen en plunderden van Hamburg tot in Zuid-Frankrijk steden en vooral kloosters. Daar stalen ze alles wat van waarde was, maar vooral de zilveren versieringen. Ook ontvoerden ze rijke burgers die zich vrij konden kopen met zilver dat hun familieleden opbrachten. De Vikingen sloegen dat zilver niet op, zoals de priesters en monniken hadden gedaan. Nee, de hoofdmannen verdeelden het onder hun krijgers, die met deze nieuwe munten nieuwe handels- en rooftochten financierden. Zo groeide de bedrijvigheid en kon in de elfde eeuw de economische expansie van Europa beginnen.

Dat de Vikingen desondanks zo slecht aangeschreven staan, komt mede doordat de enige mensen die destijds konden schrijven, dezelfde monniken waren die een restrictief monetair beleid voorstonden en het zilver uit de circulatie haalden. Een beetje zoals pensioenfondsen tegenwoordig doen. De Vikingen daarentegen verhoogden met de omloopsnelheid van het geld ook de welvaart. Bovenstaande is natuurlijk geen monetair advies. De tijden zijn veranderd en destijds ging de monetaire impuls met veel bloedvergieten gepaard.

de helft van hun vermogen zagen verdampen. Ook bij vastgoedfonds Corio, verzekeraar Delta Lloyd en PostNL presteerden insiders goed. Bij KPN stapten insiders per saldo uit het aandeel toen het nog goed ging met het telecombedrijf. De commissarissen en bestuurders van KPN konden een rendement bij schrijven van ongeveer 5 procent in de periode die we onderzochten. De buy-and-hold-belegger zag ruim 40 procent van zijn inleg verdampen.

Begin 2011 verkocht Eelco Blok, in 2012 bevordert tot topman, in twee tranches voor ongeveer 4,7 miljoen euro aandelen op een koers van gemiddeld 11,60 euro per stuk. Ook de voorgangers van Eelco Blok, Ad Scheepbouwer en voormalig financieel directeur Marcel Smits, verkochten voor miljoenen euro's aandelen toen er nog geen vuiltje aan de lucht leek in telecom-land.

Voor beleggers die geloven dat KPN-bestuurders een neusje hebben voor beleggen, is een aandeel van KPN mogelijk interessant. Topman Blok kocht dit jaar in twee tranches honderdduizend aandelen bij tegen een gemiddelde koers van 2,47 euro. Recenter kocht de kersverse financieel directeur Jan Kees de Jager dertigduizend aandelen bij tegen een koers van eveneens 2,47 euro. Hoewel dit bescheiden bedragen zijn, kan het erop duiden dat beide bestuurders vertrouwen hebben in betere tijden.

Dit blijft overigens een gokje. Zo kocht Blok begin 2012 na een fikse winstwaarschuwing vijftigduizend aandelen tegen een kleine 8 euro (waarde: 4 ton euro). De aankoop bleek een vals signaal omdat het vervolgens bergafwaarts ging. De topman realiseerde een verlies van ongeveer 50 procent op deze positie (koers gecorrigeerd voor claimemissie).

SCHEUR IN DE BROEK

Een kennisvoorsprong wordt lang niet door alle topmensen van een

Kopende en verkopende insiders

De vijf bedrijven waarvan de insiders afgelopen zes jaar per saldo voor het meeste geld eigen aandelen hebben gekocht.

OCI	€31 mln
Nieuwe Steen Investments	€24 mln
USG People	€16 mln
Heineken	€5,6 mln
Vastned Retail	€1,9 mln

De vijf bedrijven waarvan de insiders afgelopen zes jaar per saldo voor het meeste geld eigen aandelen hebben verkocht.

Arselus	€414 mln
Gemalto	€122 mln
Unibail-Rodamco	€97 mln
Fugro	€96 mln
ASML Holding	€72 mln